

Kto i kiedy może otrzymać zasiłek z Pomocy Społecznej?

Podstawa prawna: ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o po-mocy społecznej (Dz. U. Z 2004r. NR 64, poz. 593 z późn. zm.)

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzicom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasady i możliwości.

Pomoc społeczna jest adresowana do osób o niższych dochodach.

O pomoc finansową mogą starać się osoby, które spełniają warunki określone w ustawie o pomocy społecznej.

1. Pierwszy, podstawowy warunek dla wszystkich zasiłków – trudna sytuacja życiowa

Osoba lub rodzina ubiegająca się o pomoc musi znajdować się w trudnej sytuacji życiowej, związanej w szczególności: sieroctwem, bezdomnością, bezrobociem, niepełnosprawnością, długotrwałą chorobą, problemami w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, zdarzeniem losowym, klęską żywiołową lub ekologiczną.

2. Drugi warunek – trudna sytuacja finansowa

Miesięczny dochód osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc nie może być większy od kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej, czyli od tzw. kryterium dochodowego.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, które spełniają tzw. kryterium dochodowe. Pomoc skierowana jest do osób o najniższych dochodach. Aby ją otrzymać, nie można przekraczać poniższych kwot.

- Wysokość kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej – 477 zł
- Wysokość kryterium dochodowego na osobę w rodzinie – 351 zł

Należy zsumować przychody z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku, czyli np. ubiegając się o pomoc w listopadzie, trzeba przedstawić dochód z października.

Obliczając kryterium dochodowe na osobę w rodzinie sumujemy przychody wszystkich członków rodziny (np. zarobki, renty i emerytury, zasiłki dla bezrobotnych – to tylko przykłady – uwzględnionych dochodów może być więcej). Muszą to być dochody netto, czyli bez podatku oraz składek na ubezpieczenia. Do dochodu nie wlicza się również:

- kwota alimentów, które płaci członek rodziny ubiegającej się o wsparcie, innym osobom (spoza rodziny),
- jednorazowego pieniężnego świadczenia socjalnego oraz świadczeń w naturze,
- świadczeń przysługujących osobie bezrobotnej z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych.

Pomoc finansowa jest realizowana w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych, specjalnych celowych.

Zasiłek STAŁY przysługuje:

1. pełnoletniej sobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej do chód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Całkowita niezdolność do pracy oznacza:

- całkowitą niezdolność do pracy w rozumieniu przepisy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (orzeczenie lekarza orzecznika ZUS o całkowitej niezdolności do pracy lub o całkowitej niezdolności do pracy oraz samodzielnej egzystencji);

- zaliczenie do I lub II grupy inwalidów;
- znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności (odpowiednie orzeczenie Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności).

Osoba niezdolna do pracy z tytułu wieku to osoba, która ukończyła 60 lat (kobieta) lub 65 lat (mężczyzna).

Zasiłek stały nie przysługuje osobie uprawnionej do renty socjalnej (do renty takiej uprawniona jest zwykle osoba, której niepełnosprawność powstała w młodym wieku, np. w trakcie nauki w szkole, i która z tego powodu nie była w stanie nabyć innych uprawnień np. do renty z tytułu niezdolności do pracy. Zasiłek nie przysługuje też, jeśli osoba uprawniona jest do świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku (do zasiłku rodzinnego) z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania.

Maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 444 zł, zaś minimalna – 30 zł. Zasiłek wypłacony jest w wysokości różnicy między kryterium dochodowym a dochodem osoby (lub na osobę w rodzinie).

Zasiłek OKRESOWY

Jest wypłacany m.in. w następujących sytuacjach:

- długotrwała choroba,
- niepełnosprawność,
- bezrobocie,
- możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Wysokość zasiłku okresowego ustalona jest w podobny sposób jak zasiłku stałego, tzn. od wysokości odpowiedniego kryterium dochodowego odejmuje się dochód osoby lub rodziny.

Wprowadzono też dodatkową zasadę ustalającą minimalną kwotę zasiłku jako określony procent różnicy pomiędzy kryterium dochodowym a dochodem osoby lub rodziny. W roku 2008 r. procent ten wynosił:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- w przypadku rodziny – 50 % różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny.

Zasiłek CELOWY

Wypłacony jest w celu zaspokojenia niezbędnej (konkretnej) potrzeby bytowej. Zasiłek może być przeznaczony na:

- koszty zakupu żywności, leków, leczenia,
- kupno opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego,
- drobne remonty i naprawy w mieszkaniu,
- koszty pogrzebu,
- bilet kredytowy.

Zasiłek może być również przyznany osobie lub rodzinie, która poniosła straty w wyniku:

- zdarzenia losowego,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W tych przypadkach pomoc może być przyznana niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Sytuacja, w której dokonuje się zwrotu pomocy dotyczy osób lub rodzin przekraczających kryterium dochodowe.

Specjalny zasiłek celowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe. Pomoc nie podlega zwrotowi, jeśli wysokość pomocy (wartość) nie przekroczy odpowiednio kryterium dochodowego. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być również przyznany zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

Pomoc w formie zasiłków udzielana jest na wniosek osoby zainteresowanej. Należy zgłosić się do ośrodka pomocy społecznej w miejscu zamieszkania. Zwracając się o wsparcie, przedstawiamy swoją prośbę na piśmie.

Decyzja w sprawie zasiłku podejmowana jest po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wywiad przeprowadza pracownik socjalny. Pracownik socjalny odwiedza osobę lub rodzinę starającą się o pomoc w jej mieszkaniu. Poznaje jej położenie i na tej podstawie planuje pomoc. Kolejnym etapem może być podpisanie kontraktu socjalnego. Kontrakt spisuje się w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. W kontrakcie znajduje się m.in. wyliczenie ustalonych z pracownikiem socjalnym działań, które powinna podjąć osoba/rodzina, chcąc poprawić swoją sytuację.

Pracownik socjalny ma prawo domagać się od osoby lub rodziny złożenia oświadczenia o uzyskanych dochodach i stanie majątkowym. Jeśli odmówimy złożenia takiego oświadczenia, możemy spotkać się z odmową udzielenia pomocy. Ośrodek Pomocy Społecznej może nie przyznać wsparcia, a także może zostać uchylona decyzja o już przyznanym świadczeniu jeśli:

- osoba lub rodzina nie współpracuje z pracownikiem socjalnym w rozwiązaniu trudnej sytuacji życiowej,
- odmawia zawarcia kontraktu socjalnego lub nie dotrzymuje jego postanowień,
- osoba bezrobotna bez uzasadnienia odmawia podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub wykonywania prac społecznie użytecznych
- osoba uzależniona bez uzasadnienia odmawia podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Osoby i rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej są obowiązane niezwłocznie poinformować organ, który przyznał świadczenie, o każdej zmianie w ich sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń.

Odwołania od decyzji ośrodka pomocy społecznej

Decyzję o przyznaniu pomocy podejmuje i podpisuje kierownik (dyrektor) Ośrodka Pomocy Społecznej, w którym ubiegamy się o wsparcie. Odwołanie od niekorzystnej dla nas decyzji składamy w ciągu 14 dni od daty jej otrzymania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego (instytucja odwoławcza podana jest w decyzji).

Informacje o świadczeniach i pomocy niepieniężnej w następnej „Gazecie Pomiechowskiej”